

Varnost

Italija – druga država – enaki problemi

Tomaž Poje

Fotografije: Tomaž Poje, spletne strani medijev

FederUnacoma, italijansko združenje proizvajalcev kmetijskih strojev, je od 11. do 15. novembra organiziralo EDP – EIMA Digital Preview. EDP je digitalni predogled EIMA sejma, ki bi moral potekati ravno v tem terminu. EDP je dejansko digitalna EIMA, pravi fizični sejem pa je trenutno prestavljen na februar naslednje leto.

EDP je potekal na posebej ustvarjeni digitalni spletni platformi. Na njej smo si preko spleta lahko ogledali dva tisoč proizvajalcev kmetijske tehnike in tehnologije. Veliko digitalnega dogajanja je bilo namenjeno tudi izobraževalnim in informativnim dogodkom. Organizirali so preko 120 spletnih seminarjev, spletnih konferenc in tematskih delavnic. Poslušali smo lahko tudi predavanje »Smrtna nezgoda zaradi prevračanja traktorjev«. Predavanje so pripravili trije strokovnjaki za kmetijsko tehniko iz Univerze v Milanu.

INAIL (Italijanski nacionalni inštitut za nezgodno zavarovanje pri delu) je zbral podatke o smrtnih nezgodah v kmetijstvu v Italiji. Med leti 2015 in 2019 je bilo v povprečju 158 smrtnih žrtev. Podatki za posamezna leta so v preglednici 1. Podobno število smrtnih nezgod imajo v Italiji tudi v gradbeništvu.

Preglednica 1: Smrtna nezgoda v kmetijstvu v Italiji

Leto	Število smrtnih nezgod
2015	168
2016	148
2017	161
2018	149
2019	162
Skupaj	788

Tudi po slovenskih kmetijah in poljih še vedno naletimo na traktorje brez loka in kabine. Ob prevrnitvi takih traktorjev je tveganje za smrtno nezgodo traktorista zelo veliko. Kronika v časopisih in spletne informacije pričajo o smrtnih nezgodah s traktorji pri nas.

(kabine ali varnostnega loka), ki varuje traktorista med morebitnim prevračanjem. Ali pa teh zaščitnih struktur ne uporabljajo (pregibni varnostni lok je spuščeni). Med vzroki za smrtno nezgodo je tudi neuporaba varnostnega pasu. Težave nastopajo zaradi malomarnosti traktoristov, pa tudi zaradi pomanjkanja navodil uporabnikom kmetijskih strojev o tve-

zor nad traktorji. Ta obravnava le registrirane traktorje. Nobenega nadzora pa ni za traktorje, ki ne smejo na ceste (nimajo dovoljenja za promet po javnih cestah) in za traktorje, ki jih imajo tako imenovani manjši, hobi kmetje.

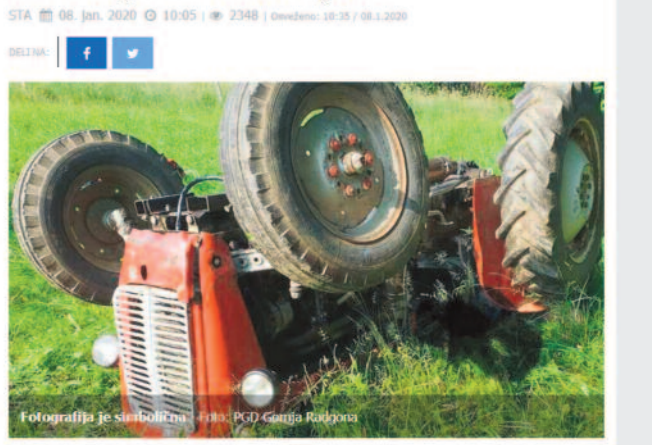
Italijanski raziskovalci ugotavljajo, da le ustrezna zaščitna struktura (kabina ali varno-

ka ali kabine. V teh smernicah so načrti zaščitnih struktur (lokov), rezultati njihovega trdnostnega preizkusa in načrti za vgradnjo za najbolj zastopane starejše modele traktorjev. Tako si lahko vsak dogradi ustrezen in preverjen varnostni lok! Italijani so namreč ugotovili, da je 61 % smrtnih nezgod s traktorji, ki nimajo zaščitne strukture (nimajo ne

TRAGEDIJA: Traktor se je prevrnil in pod seboj pokopal voznika

Tragedija pri Slovenski Bistrici: prevrtnjen traktor zmečkal 70-letnega Mariborčana, našli so ga šele naslednji dan

TRAGIČNO: Med delom v vinogradu se je traktor prevrnil, voznik je umrl

V večini primerov smrtnih nezgod je vzrok prevrnitev s traktorjem. Njihove analize traktorskih nezgod kažejo, da je okrog 75 % nezgod zaradi bočne prevrnitve traktorja, 20 % zaradi prevrnitve traktorja nazaj in 5 % zaradi prevrnitve traktorja naprej. Pogosti vzrok za smrtno nezgodo s traktorjem je tudi, da traktorji nimajo vgrajene zaščitne strukture

ganjih, povezanih z upravljanjem kmetijskih vozil (traktorjev). Generalno zaznavajo tudi zelo nizko pripravljenost uporabnikov za izobraževanje na tem področju. Kot enega izmed vzrokov pa navajajo tudi veliko starost traktorjev v Italiji (traktorji naj bi bili med najstarejšimi v Evropi).

Problem v Italiji je tudi zakonodajni nad-

stni lok) in uporaba varnostnega pasu zagotavlja ustrezno varnost uporabniku pri morebitnem prevračanju.

Zaščitne strukture (ROPS – Roll Over Protective Structure) na traktorjih pa so lahko različne. Traktor ima lahko varnostni lok, ki je pritrjen na zadnjem koncu traktorja. Ta lok je lahko fiksni ali pa delno zložljiv (pregiben). Varnostni lok je nameščen tudi spredaj in je pregibne izvedbe. Varnostni lok je lahko tudi s štirimi stebri (kot neke vrste kletka). Tudi kabine so sestavni del zaščitne strukture ROPS.

ROPS zaščitne strukture morajo za vgradnjo biti homologirane oziroma testirane po ustreznih metodah (OECD test, EU uredbah itd.). Poznane pa so statične in dinamične metode preizkušanja zaščitnih struktur. Osnovna zahteva teh preizkusov je, da zaščitna struktura zagotovi »varen prostor« uporabniku traktorja. Ta varen prostor predstavlja določen volumen, ki se nahaja nad sedežem oziroma je v območju kjer se nahaja traktorist v kabini. V ta varni volumen ne sme priti noben del traktorja pri trdnostnem preizkusu. Tudi varnostni pas mora biti homologiran oziroma mora zdržati določen trdnostni preizkus. O teh testiranjih smo pisali v TiN-u že pred leti.

V Italiji so zaščitne strukture na (novih) traktorjih obvezne od leta 1974. Pri njih so ustrezne institucije tudi pripravile smernice za namestitvev zaščitnih struktur na stare rabljene traktorje, ki še nimajo varnostnega lo-

loka, ne kabine). V posameznih letih je bil ta delež tudi 72 %.

Tudi Italijani imajo težave s spremljanjem statističnih podatkov o smrtnih nezgodah s traktorji. Uradno – institucionalno se zbirajo le za profesionalne kmete. Zato so raziskovalci teh nezgod pogledali tudi objave v medijih (kroniki) in naredili njihovo analizo. Ugotovili so, da je bilo v obdobju od 2008 do 2019 1414 smrtnih nezgod zaradi prevračanja s traktorjem. V povprečju je bilo 118 mrtvih na leto, minimalno 100 in maksimalno 140. Če pogledamo trend po letih, pa tudi nimajo nobenega številskega zmanjšanja. Največ nezgod se pri njih dogaja v mesecu juniju. Največ smrtnih žrtev je v starosti med 70 in 80 let.

V Italiji bo letos namenjeno 65 milijonov evrov za subvencije za nakup novih (bolj varnih) traktorjev. Znasek se sliši velik, po drugi strani pa ko ga razdelimo z neko povprečno ceno traktorja oziroma z deležem subvencioniranja traktorjev potem tudi te številke niso prav visoke za veliko Italijo.

Skratka tudi Italijani imajo pri traktorjih enake težave kot jih imamo mi. Številke nezgod so pri nas sicer absolutno nižje, deleži pa verjetno podobni. Tudi pri nas imamo v povprečju zelo stare traktorje. Po kmetijah še vedno najdemo traktorje brez varnostnega loka ali kabine. V kroniki pa tudi pri nas bomo o smrtnih nezgodah zaradi prevračanja traktorjev. To dokazuje tudi nekaj domačih fotografij in izsekov iz kronike.

JOHN DEERE

že od **49.900€**

AKCIJSKI MODEL **5100M - 2020**

- nova oblika šasije močna modularna zgradba, nižji pokrov motorja za boljši pregled;
- originalni motor John Deere PowerTech E
- izredna odzivnost motorja;
- popolnoma sinhroniziran menjalnik PowerReverser 32/16, 40 km/h, Hi-Lo palovička
- opcijsko, elektronska sklopka;
- parkLock mehanska blokada menjalnika;
- elektronski inverter v osnovni opremi;
- mehansko upravljanje hidravličnega dvigala (EHR opcijsko);

JOHN DEERE FINANCIAL *NOVOST brezplačno financiranje na dobo do 3 let financiranje na 4 leta - 0,99%, na 5 let 1,99%

www.sloga.si 04/25 19 760